

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-6-008 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 24-24/554-235
Karar Tarihi : 04.06.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Elif Sıdıka SARI YILDIZ, Kamil Enes PÖGE, Gizem ÖZSÖZ

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : - Ford Motor Company,
- BMW (US) Holding Corp.,
- American Honda Motor Co, Inc.
Temsilcileri: Av. Şahin ARDIYOK, Av. Bora İKİLER,
Av. Armanç CANBEYLİ, Av. M. Furkan KAYA
Büyükdere Cad., Bahar Sok., No:13, River Plaza, Kat: 11-
12 34394 Levent/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Halihazırda American Honda Motor Co., Inc.nin tek kontrolündeki ChargeScape, LLC üzerinde Ford Motor Company, BMW (US) Holding Corp. ve American Honda Motor Co., Inc tarafından ortak kontrol kurulması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 19.02.2024 tarih, 48832 sayı ile giren ve eksiklikleri 14.05.2024 tarihli, 51829 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 27.05.2024 tarihli ve 2024-6-008/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Ford Motor Company (FORD), BMW (US) Holding Corp. (BMW US) ve American Honda Motor Co. (AMERICAN HONDA) tarafından yapılan başvuruda; AMERICAN HONDA tarafından kurulacak ve hisselerinin tamamına sahip olacağı ChargeScape, LLC'nin (CHARGESCAPE) hisselerinin bir kısmının FORD ve BMW US tarafından devralınması ve CHARGESCAPE üzerinde AMERICAN HONDA, FORD ve BMW US'in ortak kontrol sağlaması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmiştir.
- (5) Bildirime konu işlem, AMERICAN HONDA tarafından kurulacak ve hisselerinin tamamına sahip olacağı CHARGESCAPE'in hisselerinin (.....)'ünün FORD ve (.....)'ünün BMW US tarafından devralınması ve nihayetinde teşebbüsün AMERICAN HONDA, FORD ve BMW US'in ortak kontrolüne geçmesi işlemine ilişkindir.¹ Bildirim

¹ İşlem Türkiye'nin yanı sıra Avrupa Birliği Komisyonu (Komisyon)'a bildirilmiş olup, Komisyon'un incelemesini tamamladığı ve bildirilen işlemin Ocak 2024'te onaylandığı ifade edilmektedir.

kapsamında edinilen bilgilere göre, işlemin temelini FORD, BMW US ve AMERICAN HONDA arasında 30.08.2023 tarihinde imzalanan “Ana İşlemler Sözleşmesi (MTA)” oluşturmaktadır.

- (6) CHARGESCAPE; AMERICAN HONDA tarafından başlangıç hisselerinin tamamına sahip olduğu bir limited şirket olarak kurulacak olup bildirilen işlemin gerçekleşmesi sonucunda AMERICAN HONDA’nın başlangıçta %(.....)’üne sahip olacağı CHARGESCAPE hisselerinin (.....)’ü FORD, (.....)’ü BMW US tarafından devralınacaktır.
- (7) 2010/4 sayılı Tebliğ’in 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, *“kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde; (...) bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir veya daha fazla kişi tarafından devralınması”* 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olarak sayılmıştır.
- (8) 2010/4 sayılı Tebliğ’in 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise; *“Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir.”* hükmüne yer verilmiştir. Anılan hüküm uyarınca dosya konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması şeklinde iki unsurun birlikte sağlanması gerekmektedir.
- (9) Dosya kapsamında;
- FORD, BMW US ve AMERICAN HONDA’nın, CHARGESCAPE üzerinde %(.....)’er paya sahip olacağı,
 - CHARGESCAPE’in günlük operasyonlarına adanmış (.....) kişiden oluşan ve her bir tarafın (.....) üye atama hakkına sahip olacağı bir yönetim kurulu da dâhil olmak üzere bir üst yönetim grubuna sahip olacağı,
 - CHARGESCAPE’in yönetim kurulu üyelerinin; oy haklarında, karar alma organlarına atama yapma ve veto haklarında eşit haklara sahip olacağı,
 - CHARGESCAPE adına kararların alınması için yönetim kurulu üyelerinin tamamının olumlu oyunun aranacağı

bildirilmiştir. Yukarıda yer verilen bilgiler incelendiğinde önemli stratejik kararların alınabilmesi için her bir işlem tarafınca atanacak (.....) üyenin, toplamda ise (.....) üyenin hepsinin olumlu oyunun aranacağı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede CHARGESCAPE’in işlem sonrasında FORD, BMW US ve AMERICAN HONDA tarafından ortak olarak kontrol edileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

- (10) Bir ortak girişimin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir yoğunlaşma olarak kabul edilmesi için aranan kriterlerden bir diğeri de, kurulacak işletmenin bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşımasıdır. Söz konusu kriter ile, kurulacak olan ortak girişimin kurucularından bağımsız olarak ilgili pazarda faaliyetlerini kalıcı olarak sürdürebilen ayrı bir teşebbüs olarak tanımlanıp tanımlanamayacağını tespit etmek amaçlanmaktadır. Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz’un (Kılavuz) 80. paragrafında *“Bir ortak girişimin tam işlevsel bir teşebbüs olabilmesi için operasyonel bakımdan iktisadi bağımsızlığa sahip olması gerekmekte olup bu durum stratejik kararların alınmasında da ana teşebbüslerden bağımsız hareket edebileceği anlamına gelmez. Aksi bir değerlendirmede, ortak kontrol edilen bir teşebbüs hiçbir zaman tam işlevsel bir ortak girişim olarak nitelendirilemeyecek ve*

dolayısıyla Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen şart hiçbir zaman yerine getirilemeyecektir. Bu nedenle tam işlevsellik kriterinin sağlanabilmesi için ortak girişimin operasyonel bakımdan bağımsız olması yeterlidir." ifadesi yer almaktadır.

- (11) CHARGESCAPE'in, işlemin tamamlanmasının ardından kalıcı şekilde bağımsız bir ekonomik kuruluşun tüm fonksiyonlarını yerine getireceği, pazarda bağımsız olarak faaliyet gösterebilmek için yeterli kaynaklara, özel bir yönetime, yeterli mali kaynaklara, personele ve varlıklara sahip olacağı, ana şirketlerden bağımsız olarak elektrik hizmeti şirketlerine ve sistem operatörlerine şebeke hizmetleri sağlayacağı ve uzun vadede cirosunun %(...)'sinden fazlasını üçüncü taraflardan elde edeceği böylelikle yalnızca ana şirketler için faaliyet gösteren bir hizmet sağlayıcısı konumunda olmayacağı bildirilmektedir.
- (12) Dosya kapsamında yer alan bilgiler bir bütün olarak değerlendirildiğinde Ortak Girişim'in piyasada ana teşebbüslerden bağımsız olarak faaliyet göstermek için gerekli günlük faaliyetleriyle ilgilenecek yönetime ve ticari faaliyetlerini uzun vadeli olarak yürütmek için yeterli kaynaklara ve varlıklara sahip olacağı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, bildirim konu işlem ile kurulacak Ortak Girişim'in tam işlevsel, bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşıyacağı ve bildirim konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası dolayısıyla aynı maddenin birinci fıkrası uyarınca 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (13) Dosya konusu işlem bakımından işlem taraflarının ciro bilgileri dikkate alındığında, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde düzenlenen ciro eşiklerinin aşılmış olduğu ve bu sebeple dosya konusu işlemin Rekabet Kurulunun iznine tabi olduğu tespit edilmiştir.
- (14) Bildirim konusu işlem çerçevesinde, ortak kontrole geçecek olan CHARGESCAPE'in akıllı yük yönetimi ve elektrikli araç akü enerji verilerinin toplulaştırılması yoluyla başta ABD ve Kanada'daki elektrik şirketlerine ve sistem operatörlerine şebeke hizmetlerinin sağlanması² alanında faaliyet göstermesi planlanmaktadır. CHARGESCAPE'in işletmeden işletmeye (B2B) bir servis olarak yazılım platformu şeklinde tasarlandığı; enerji şirketleri, sistem operatörleri ve orijinal ekipman üreticileri (OEM'ler) arasında maliyet açısından etkin tek bir ara yüz oluşturacağı belirtilmektedir. Bu sayede CHARGESCAPE'in plug-in elektrikli araç³ bataryalarının akıllı kullanımını, güvenli bir şekilde enerji verilerini sağlayarak destekleyecek ve toplulaştırılmış talep yanıtı, şarj ve elektrikli araç batarya kullanımının yoğun olmayan, düşük maliyetli saatlerle hizalanması ve yüksek yenilenebilir enerjinin mevcudiyeti gibi enerji verilerinin güvenli bir şekilde kullanımını mümkün kılacağı ifade edilmektedir. CHARGESCAPE tarafından sunulacak hizmetlerin; teşebbüslerin faaliyetlerini elektrikli araçlara yönelik artan talebe ve sonrasında şarj istasyonlarına yönelik talebe göre ayarlamalarına yardımcı olmak adına tasarlandığı belirtilmektedir.
- (15) CHARGESCAPE'in şarj hizmetlerine abone olan elektrikli araç sahipleri ile ABD ve Kanada'da çoğunlukla enerji şirketleri tarafından işletilen elektrik şebekesi arasında

² Yeni bir hizmet türü olan şebeke hizmetleri sağlayıcılarına elektrikli araç verilerinin sağlanması hizmeti, elektrikli araçların gelişimi ekseninde ABD'de ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamak üzere tasarlanmıştır.

³ Hibrit araçlarda hem içten yanmalı motor hem de aracı tahrik yeteneği bulunan elektrik motoru birlikte yer almaktadır. Hibrit araçların frenleme sistemiyle şarj edilebilen küçük bir aküsü bulunmakta olup plug-in (kablolu) hibritlerin ise bataryalı elektrikli araçlar gibi harici bir güç kaynağı ile şarj edilebilir niteliği bulunmaktadır. Bununla birlikte kablolu hibrit araçlarda sadece elektrik enerjisi kullanımında araç marka/modeline göre menzilin 45-55 km olduğu görülmekte, içten yanmalı motora sahip araçlar gibi kablolu hibrit araçlara da yakıt girişi sağlanabilmektedir.

aracılık platformu olarak faaliyet göstereceği ifade edilmektedir. Teşebbüsün sunacağı veriler ile şebeke hizmetlerinin, şarj süreçlerini optimize etmek için gelişmiş teknolojilerden, veri toplulaştırma ve veri analitiğinden yararlanarak elektrikli araçların en uygun maliyetle ve çevre dostu zamanlarda şarj edilmesini sağlayacağı belirtilmektedir.

- (16) OEM'lerin şebeke ve kamu hizmeti kuruluşlarının yanı sıra hizmet olarak yazılım veya veri analizi konusunda uzmanlaşmış şirketler de dâhil olmak üzere elektrikli araç ekosisteminde faaliyet gösteren teşebbüslerin tamamının elektrikli araç verilerinin sağlanması pazarı için potansiyel pazar oyuncusu olabileceği belirtilmektedir. Bunun yanı sıra, şebeke hizmetleri sağlayıcılarına elektrikli araç verilerinin sağlanması pazarında; şarj donanımına yüksek yatırım yapılmasını ve yoğun bir ağ kurmayı gerektiren hızlı şarj pazarından farklı olarak, görece düşük giriş engellerinin bulunduğu ve verilerin varsayılan olarak üretilmesinden dolayı batık maliyetlerin olmadığı ifade edilmektedir. Bu nedenle önümüzdeki yıllarda pazara başka oyuncuların da girmesinin beklendiği belirtilmektedir.
- (17) Aynı zamanda CHARGESCAPE gibi teşebbüslerin bir köprü işlevi görerek OEM'ler ile kamusal hizmet kuruluşları arasında yapılması gereken anlaşmaların sayısını önemli ölçüde azaltacağı ve nihayetinde tüm paydaşların maliyetlerini düşüreceği ve tüketici refahını artırmaya yardımcı olacağı belirtilmektedir. Bu kapsamda Ortak Girişim'in faaliyetleri kapsamında önemli bir etkinlik kazanımı sağlanacağı ve söz konusu etkinlik kazanımından OEM'ler ve kamusal hizmet sağlayan kuruluşların yanı sıra elektrikli araç müşterilerinin de faydalanacağı ifade edilmektedir.
- (18) İlaveten, kullanılan bataryalar, ortalama kullanım durumları veya kullanıcı profilleri veya belirli modellerin belirli alanlarda kullanımı gibi CHARGESCAPE tarafından toplanan veya elde edilen araç seviyesindeki teknik verilerin, Ortak Girişim tarafları veya diğer OEM'ler ile paylaşılmayacağı ve platform içinde hiçbir OEM'in bu tür ayrıntılı bilgilere erişemeyeceği şekilde kontroller ve kısıtlamalar olacağı ifade edilmektedir⁴. Ortak Girişim tarafları ve OEM'lerin, şebeke hizmetleri sağlayıcılarına (Ortak Girişim'e) elektrikli araç verilerinin sağlanması yönüyle üst pazar konumunda olacağı ve bu pazarda aktif rol oynayacağı belirtilmektedir. Aynı zamanda Ortak Girişim ile bir veri tedarik anlaşması olan her OEM'in, Ortak Girişim'e, farklı kamu hizmeti kuruluşlarının hizmet bölgeleri dâhilinde Ortak Girişim'in hizmetlerine dâhil olan OEM araç sahiplerine ilişkin toplulaştırılmış şarj bilgileri sağlayacağı, bunun yanında Ortak Girişim'in, söz konusu verileri herhangi bir Ortak Girişim tarafı veya üçüncü taraf OEM'in tanımlayamayacağı şekilde toplulaştıracığı ve anonimleştireceği ifade edilmektedir.
- (19) Avrupa Birliği (AB) ve ABD'deki Weavegrid, Energyhub, Fermata Energy, Jedlix, Octopus Energy, Tibber ve ev.energy gibi teşebbüslerin, CHARGESCAPE'in faaliyetlerine benzer şekilde şebeke hizmet sağlayıcılarına elektrikli araç verileri sağladığı belirtilmektedir. Söz konusu teşebbüslerden Octopus'un Türkiye'de bazı faaliyetlerinin olduğunun bilindiği fakat kamu kuruluşlarına elektrikli araç verileri sağlayıp sağlamadığı hususunun belirsiz olduğu belirtilmektedir.
- (20) Bildirim kapsamında Ortak Girişim'in planlanan faaliyetleri bakımından dikkate alınması gereken önemli bir potansiyel rekabet faktörünün olduğu belirtilmektedir. Bu çerçevede otomotiv, enerji ve yazılım sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüslerin (örneğin, otomotiv üreticileri, şarj istasyonu operatörleri, yazılım⁵ geliştiricileri vb.)

⁴ Ortak Girişim taraflarının Ortak Girişim dışındaki diğer şebeke hizmetleri sağlayıcılarına elektrikli araç verileri sağlamakta serbest olduğu belirtilmektedir.

⁵ *Software-as-a-service (hizmet olarak yazılım)*.

kolaylıkla benzer operasyonlar kurabilecekleri ve hatta benzer hizmetler sunmak için işbirliği yapabilecekleri; bu kapsamda elektrikli araçlara olan talebin giderek artmasıyla, benzer hizmetlerin otomotiv, yazılım ve enerji piyasalarındaki yerel ve global oyuncular tarafından da kurulacağını düşünöldüğü ifade edilmiştir.

- (21) Aynı zamanda Türkiye'de elektrik üretimi, dağıtımı ve perakende satışı faaliyetlerinde bulunan çeşitli teşebbüslerin⁶ bulunduğı ve benzer şekilde enerji dağıtım/perakende şirketleriyle entegre olan veya bağımsız olarak faaliyet gösteren şarj istasyonu işletmecilerinin sayısının da oldukça fazla olduğı, yazılım tarafında ise Türkiye'de yerel ve küresel çapta hizmet veren çeşitli teşebbüslerin bulunduğı, bu doğrultuda söz konusu teşebbüslerin benzer hizmetler sunabileceğı, yeni ve gelişmekte olan ilgili pazar bakımından ise potansiyel bir rekabet ortamının oluşacağı ifade edilmektedir.
- (22) Dosya kapsamında edinilen bilgiler doğrultusunda, CHARGESCAPE'in yakın gelecekte Türkiye'de faaliyet göstermeyecek olması, sadece ABD ve Kanada pazarlarında faaliyet gösterecek olması ve Ortak Girişim taraflarının ABD, Kanada veya CHARGESCAPE'in faaliyet göstermeyeceğı bölgelerde dahi (Türkiye'de olduğı gibi) bireysel olarak şebeke hizmetleri sağlayıcılarına elektrikli araç verilerinin sağlanması faaliyeti gösterme planlarının bulunmaması nedeniyle, işlem tarafları ile Ortak Girişim'in Türkiye ve küresel çaptaki faaliyetleri arasında yatay veya dikey bir örtüşme bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (23) Yapılan tüm tespit ve değerlendirmeler neticesinde, bildirim konusu işlem ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun ortaya çıkmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

⁶ Söz konusu teşebbüsler arasında EnerjiSa Enerji AŞ ve Zorlu Holding'in yer aldığı belirtilmektedir.

H. SONUÇ

- (24) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.